

HEINOLAN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN

PERUSTELUT

Ympäristönsuojelumääräyksissä ja niiden lisätietolaatikoissa on viitattu seuraaviin lakeihin, asetuksiin ja päätöksiin:

Jätelaki (646/2011)

Kemikaalilaki (744/1989)

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

Terveydensuojelulaki (763/1994)

Vesilaki (588/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999)

Terveydensuojeluasetus (1280/1994)

Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006).

Valtioneuvoston asetus jätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolella (209/2011)

Ympäristöministeriön asetus yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001)

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983)

Valtioneuvoston päätös PCB:n ja PCB-laitteistojen käytöstä poistamisesta sekä PCB-jätteen käsittelystä (711/1998)

Valtioneuvoston päätös puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä (282/1994).

LUKU 1 YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite ja soveltamisala

Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaan kunnilla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa taikka 61, 62 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

Määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset, terveydensuojelujärjestys ja rakennusjärjestys. Lisäksi järjestyslaissa on joitakin ympäristönsuojelua sivuavia määräyksiä ja myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen tulisi.

2 § Määräysten valvonta

Ympäristönsuojelulain 21 §:ssä on säädetty kunnan ympäristönsuojeluviranomaisesta.

3 § Paikalliset olosuhteet

Heinolan sijainti jääkauden voimakkaasti muovaamalla alueella vaikuttaa paikallisiin olosuhteisiin, erityisesti pohjavesialueiden ja vesistöjen määrään.

Toisella Salpausselällä Vierumäellä ja Vierumäeltä Heinolan keskustan läpi pohjoiseen kulkevalla pitkittäisharjulla on useita vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Pohjavesialueiden luokitus perustuu ympäristöhallinnon kartoituksiin ja päivityksiin. Ympäristönsuojelumääräysten tarkoittamat pohjavesialueet on rajattu tuoreimpien pohjavesikarttojen perusteella.

Pohjavedenottamoista osalle on vahvistettu vesilain mukaiset lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet, osalle vain ohjeellinen suoja-alue pohjavedensuojelusuunnitelmassa. Syrjälänkankaan vedenottamo on perustettu nykyisen suoje-lusuunnitelman laatimisen jälkeen ja sille on määritelty vedenottamon valuma-alue. Näissä ympäristönsuojelumääräyksissä käytetään termiä suojavyöhyke tarkoittamaan edellä kuvattuja alueita vedenottamon ympärillä. Suojavyöhykkeille on annettu erityisiä määräyksiä talousvedelle aiheutuvien riskien vähentämiseksi.

Heinolan kaupungin alueella on yli 300 vähintään hehtaarin kokoista järveä. Järvien rannoilla on paljon rakennuspaikkoja. Ranta-alueita koskevat määräykset on annettu järvien hyvän tilan turvaamiseksi.

LUKU 2 VESIENSUOJELU

4 § Talousjätevesien johtaminen ja käsittely

Ympäristönsuojelulain 3 a -luvussa on säädetty jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta ja annettu valtioneuvostolle mahdollisuus tarkemmin säätää jätevesien käsittelystä asetuksella. Valtioneuvoston asetus jätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolella tuli voimaan 1.1.2004 ja kumottiin 15.3.2011 voimaan tulleella korjatulla asetuksella.

Jos kiinteistöä ei ole liitetty yleiseen viemäriin eikä toimintaan tarvita ympäristönsuojelulain mukaista lupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Riittämättömästi puhdistetut jätevedet voivat aiheuttaa hygieenistä pilaantumista ja rehevöitymistä vesistöissä sekä talousveden pilaantumisen vaaraa.

Jätevesien johtaminen viemäriin on ensisijainen vaihtoehto. Tämä on tuotu esiin myös Hämeen vesiensuojelun toimenpideohjelmassa, jossa vesiensuojelun toimenpiteenä on esitetty viemäriverkostojen laajentamista myös haja-asutusalueille.

Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen sekä purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia. Toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi mahdollisia hajuhaittoja.

Etäisyyksissä on otettu huomioon myös vettymisestä aiheutuva haitta rakennusten rakenteille sekä haitat naapurikiinteistöjen nykyiselle ja tulevalle käytölle.

Talousjätevesien puhdistustasolle on hajajätevesiasetuksessa määritelty vähimmäisvaatimukset ja erikseen ohjeellinen puhdistustaso pilaantumiselle herkille alueille. Pilaantumiselle herkät alueet voidaan ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaan määritellä kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä.

Pohjaveden pilaaminen on kielletty ympäristönsuojelulain 8 §:ssä. Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa on esitetty nykykäytännön mukaiset toimenpiteet pohjavesien suojelemiseksi asutuksen jätevesiltä. Niiden mukaan jätevesien imeyttämistä maaperään ei sallita pohjavesialueilla. Pohjavesialueilla haja-asutusalueiden jätevesien käsittelytarvetta ja sen tehostamista arvioidaan laadittujen pohjaveden suojelusuunnitelmien pohjalta.

Ranta-alueilla tulee ottaa huomioon tulvan vaikutus jätevesijärjestelmien toimintaan. Tärkeintä on estää puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen korkean veden aikana suoraan vesistöön. Samasta syystä imeytys- ja kokoomaputkistot on perusteltua sijoittaa keskimääräisen vuotuisen tulvatason yläpuolelle.

5 § Kuivakäymälän hoito

Kuivakäymälästä saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista ja hajua- tai viihtyvyyshaittoja. Käymäläjätteen sisältämien ravinteiden ja mahdollisten taudinaiheuttajien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on ennakolta estettävä niiden pääsy vesistöön ja maaperään. Jätelaki määrittelee jätteenkäsittelyn velvollisuudet. Jätteestä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Terveydensuojelulain 30 §:ssä määrätään sijoittamaan ja huoltamaan käymäläsiton, että siitä ei aiheudu terveyshaittaa käyttäjille tai sen läheisyydessä oleskeleville. Rakennusjärjestyksessä annetaan määräyksiä erilaisten rakennelmien sijoittamisesta, jotka koskevat myös kuivakäymälöitä.

Terveydensuojeluasetuksen 14 §:ssä määrätään, että kuivakäymälä on sijoitettava tiiviille alustalle, ettei siitä aiheudu hajun, talousveden tai maaperän likaantumisen vuoksi terveyshaittaa. Käymäläjätteen kompostoinnistakaan ei

saa aiheutua terveyshaittoja (13 §). Käymälän pohjan ja käymäläjätteen kompostointilaitteen tiiviys ja erottelevan käymälän nesteiden keräily on tärkeää myös vesiensuojelun näkökulmasta.

6 § Haja-asutuksen jätevesilietteen käsittely

Haja-asutuksen jätevesilietteen sisältämien ravinteiden ja mahdollisten taudinaiheuttajien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua estää ennakolta niiden pääsy maaperään ja vesistöön.

Haja-asutuksen jätevesilieteteisiin sovelletaan Valtioneuvoston päätöstä puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä. Päätöksen 4 §:ssä määrätään, että liete on ennen sen käyttöä maanviljelyksessä käsiteltävä mädättämällä tai kalkkistabiloinnilla taikka muulla sellaisella tavalla, jolla voidaan merkittävästi vähentää taudinaiheuttajien määrää ja hajuhaittoja sekä lietteen käytöstä aiheutuvia terveys- tai ympäristöhaittoja.

Ohjeiden mukaan käsiteltynäkin peltoviljelyssä saa ilman erillistä hyväksyntää käyttää vain tilan omasta toiminnasta peräisin olevia lietteitä. Valtioneuvoston päätöksen 6 §:ssä on määrätty, että lietettä saa käyttää vain viljelymaalla, jolla kasvatetaan viljaa, sokerijuurikasta tai öljykasveja taikka sellaisia kasveja, joita ei käytetä ihmisen ravinnoksi tai eläimen rehuksi. Nurmelle lietettä saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla liete huolellisesti. Viljelymaalla, jolla on käytetty lietettä, saa viljellä perunaa, juureksia ja vihanneksia aikaisintaan viiden vuoden kuluttua lietteen käytöstä.

Jätevesilietteiden kuljettajan (joka kuljettaa lietettä esimerkiksi kunnan jätevedenpuhdistamolle) tulee olla hyväksytty elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ylläpitämään jätelain 96 §:ssä tarkoitettuun jätehuoltorekisteriin.

7 § Mattojen ja muiden tekstiilien peseminen

Matonpesupaikan pesuvedet ovat rinnastettavissa harmaisiin talousjätevesiin, eli erilaisiin asumisessa ja kotitalouksissa muodostuviin pesuvesiin, jotka tulisi käsitellä ennen vesistöön johtamista. Jos pesu ei ole laajamittaista (vain yhden tai muutaman kotitalouden matot vuosittain), käsittelyksi riittää imeyttäminen maahan.

Vuonna 2004 tehdyssä tutkimuksessa (Pirkanmaan ympäristökeskus) selvitettiin mattopyykin aiheuttamaa kuormitusta. Mattojen pesu- ja huuhteluvesiin irtosi runsaasti vesistöä kuormittavia aineita. Nestesaippuan aiheuttama kuormitus oli vähäinen, suurin kuormitus aiheutui mattoihin tarttuneesta liasta. Mattoista irtosi kiintoainetta (hiekkaa, savea ja orgaanista ainetta) sekä maton kuituja. Pesuvesien ravinnepitoisuudet olivat suuria ja joissain pesuvesissä oli

myös runsaasti bakteereja. Tulosten perusteella voitiin todeta, että matonpesun siirtämisellä rannalle saadaan selviä vesiensuojeluhyötyjä.

8 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden peseminen ja huolto

Autojen pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin harmaat jätevedet. Pestäessä autoja liuottimia sisältävillä tai muilla pesuaineilla, voi etenkin suurien jätevesimäärien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista. Vaikkei liuottimia tai muita pesuaineita käytettäisikään, ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria. Muu jätevesien käsittelytapa kuin johtaminen jätevesiviemäriin riittävästi esikäsiteltynä ei voi tulla kysymykseen. Viemäriverkoston toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Poikkeuksena ovat jätevedet, jotka syntyvät pestäessä autoja satunnaisesti pelkällä vedellä tai miedoilla pesuaineilla. Tällöin vesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia. Näitäkään vesiä ei tule päästää suoraan vesistöön tai maastoon rannan välittömässä läheisyydessä. Riittävän kaukana rantaviivasta miedot pesuvedet voidaan johtaa maaperään. Poikkeuksena ovat pohjavesialueet, joilla kaikki puhdistamattomien jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä. Ajoneuvojen pesuvedet saa päästää maaperään vain, jos pesu tehdään pelkällä vedellä.

Myös kiinteistökohtaisessa jätevesien käsittelyssä pesuvedet on tarpeen mukaan esikäsiteltävä puhdistuslaitteistojen toimivuuden turvaamiseksi öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Yleisillä katu- ja tiealueilla peseminen on kielletty, koska se voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa tien käyttäjille tai naapurustolle. Kadulta pesuvedet voivat myös päätyä sadevesiviemärien kautta suoraan vesistöön.

9 § Lumenkaatopaikkojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

Lumen läjittämisestä voi aiheutua roskaantumista ja sulamisvedet ja itse lumen ajaminen voivat aiheuttaa lähiympäristöön haittoja. Lumen haitta-ainepitoisuudet eivät yleensä ole korkeita, mutta silti on varmintä, että lumen vastaanottopaikkaa ei perusteta vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle tai vesistöön. Roskien siivoaminen kuuluu myös vastaanottopaikan pitäjälle.

10 § Ruoppaus ja vesikasvien niitto

Määräysten tarkoituksena on vähentää niittojen ja vesirakennustöiden aiheuttamaa mahdollista vesistön pilaantumista. Ilmoitusvelvollisuudella turvataan valvovan viranomaisen tiedonsaanti.

Ilman riittävää asiantuntemusta suoritettua niittoa voi aiheutua vahinkoa ruovikossa eläville eliöille sekä olla haittaa vesistön ravinnetaloudelle, jos poistetaan ravinteiden sitoutumisen kannalta tarpeellista kasvillisuutta. Lisäksi niitoista voi aiheutua viihtyvyyden alenemista, jos niittojätteitä ei kerätä rannalle asianmukaisesti.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys työn suoritustavasta.

Ruoppaustoimenpiteet tulee aina suunnitella huolellisesti. Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto kärsii ruoppauksista tai voi kadota niiden takia kokonaan. Ruoppaustoimenpiteistä voi aiheutua myös arvaamattomia haittavaikutuksia: veden samenemista, pohjan liettymistä, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöpymistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista.

Ruoppausmassojen läjittäminen vesialueelle voi aiheuttaa veden samentumista, pohjan liettymistä ja lisätä ravinnekuormitusta. Ruoppausmassojen läjitys vesialueelle on mahdollista vain, jos se sisältyy aluehallintoviraston antamaan lupapäätökseen. Rantaviivan muuttaminen on kiellettyä, sillä kiinteistön raja vesialuetta vasten määräytyy keskivedenkorkeuden mukaisen rantaviivan mukaan.

Ruoppaaja vastaa itse kaikista ruoppauksen mahdollisesti aiheuttamista vahingoista, joten ruoppausta suunniteltaessa on tarpeen kysyä neuvoa asiantuntijoilta ja käyttää työssä ruoppaukseen perehtynyttä urakoitsijaa.

11 § Eläinten ulkotarhat

Ulkotarhat ovat eläinmäärään nähden pinta-alaltaan pieniä ja niissä jaloitellaan ympärivuotisesti. Lähes aina ulkotarhat ovat kasvipeitteettömiä. Mainitut seikat lisäävät ravinteiden huuhtoutumisen vaaraa ja siten vesien pilaantumiskäsitä. Haittojen ehkäisemiseksi on määrätty lanta siivottavaksi lantalaan ja ulkotarhojen pintamaa uusittavaksi. Vastaavia haittoja aiheutuu myös ratsastuskentistä.

Määräykset koskevat kaikkia eläimiä, joita pidetään ulkotarhoissa.

LUKU 3 JÄTEHUOLTO

12 § Jätteiden käsittely

Ympäristönsuojelumääräyksillä on tarkennettu paikallisia jätehuoltomääräyksiä. Tavoitteena on ehkäistä jätteistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista ja edistää jätteiden hallittua hyötykäyttöä.

Puutarhajätteiden viemistä oman kiinteistön ulkopuolelle voidaan pitää ympäristönsuojelulain 3 §:n tarkoittamana ympäristön pilaamisena ja se täyttää myös roskaamisen tunnusmerkit. Myös pienten jätemäärien vieminen voi aika myöten aiheuttaa ympäristön pilaantumista ja levittää vieraslajeja (ns. puutarhakarkulaisia) luontoon, joten se on kielletty kokonaan.

Risujen ja puutarhajätteiden polttaminen ei ole hyväksyttävää alueilla, joilla asuu tai oleskelee paljon ihmisiä. Palamisolosuhteet ovat poikkeuksetta sellaiset, että haittoja esiintyy. Risut ja puutarhajätteet ovat lisäksi usein kosteita, jolloin savua syntyy runsaasti. Terveys- ja viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi puutarhajätteen poltto on kielletty asemakaava-alueilla jätehuoltomääräyksissä määriteltyjä ns. polttoviikonloppuja lukuun ottamatta.

Jätteiden hautaaminen maahan on hallitsematonta jätteiden käsittelyä, josta voi aiheutua myös ympäristön pilaantumista. Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää yleensä voimassa olevaa ympäristölupaa. Toisaalta useita erilaisia jättemateriaaleja voidaan hyödyntää haitattomasti maarakentamisessa. Määräysten tarkoitus ei ole estää tällaista toimintaa. Määräyksessä on todettu, millä edellytyksillä jätettä voi sijoittaa maahan. Määräys koskee sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, johon ei tarvita ympäristölupaa ja jota ei koske Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa.

Edellytysten täytyessäkin ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettava valvontaa varten mahdollisuus kieltää tai antaa määräyksiä jätteen sijoittamisesta maaperään, mikäli sijoittamisesta voidaan epäillä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi sijoittamisesta tulee ilmoittaa etukäteen valvontaviranomaiselle.

13 § Luonnonvaraisten eläinten ruokinta

Ruoantähteiden kuten leivän tai eläinrasvan käyttö lintujen ruokinnassa voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista kuten viihtyisyyden vähenemistä ja ympäristön roskaantumista, haittaeläimien kertymistä ruokintapaikalle tai suoraan hygieniahaittaa.

Jätteen käyttö eläinten ruokkimiseen ei myöskään ole jätehuoltomääräyksissä sallittua jätteiden omatoimista käsittelyä.

Eläinten ruokintaa koskeva määräys on annettu ympäristönsuojelulain, jätelain ja terveydensuojelulain perusteella.

LUKU 4 KEMIKAALIEN VARASTOINTI

14 § Kemikaalien säiliö- ja astiavarastointi

Säännöksen määräyksillä pyritään ehkäisemään kemikaalien varastoinnista aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden, pilaantumisena. Kemikaalien käsittelystä (mukaan lukien varastointi) säädetään kemikaalilaissa. Yleinen huolehtimisvelvollisuus on määrätty lain 15 §:ssä.

Kemikaalien teollista varastointia, joka tarkoittaa tietyn kemikaalien laadusta riippuvan rajan ylittävien kemikaalimäärien varastointia, säädellään kemikaalilainsäädännöllä (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta ja asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista). Myös pienempien määrien varastoinnille, josta ei tarvitse tehdä kemikaali-ilmoitusta, asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski.

Hämeen vesiensuojelun toimenpideohjelman mukaan nykykäytäntö pohjaveden suojelemiseksi on, että pohjavesialueilla sijaitsevat olemassa olevat yritystoiminnan kemikaalien aiheuttamat riskit poistetaan rakenteellisilla ja toiminnallisilla keinoilla. Kemikaalien varastointia pohjavesialueella vältetään ja niiden aiheuttama riski onnettomuustapauksissa otetaan huomioon. Määräyksissä vaadittu vuotojenhallinta on toimenpideohjelman mukaista onnettomuuksiin varautumista.

Lyhytaikaisella työmaalla tarkoitetaan sellaista kertaluontoista työmaata, jonka kokonaiskesto on alle 30 vuorokautta, eikä kemikaaleja tai polttoaineita säilytetä alueella pidempään eikä niitä ole tarvetta tuoda työmaalle toistuvasti.

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat maanalaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Maanalaisten säiliöiden poistaminen pohjavesialueilta on nykykäytännön mukainen toimi Hämeen vesiensuojelun toimintaohjelman mukaan. Tämä toteutuu, kun säiliöitä uusittaessa vaihdetaan maanalaiset säiliöt maanpäällisiin. Säiliön sijoittamiseen maan alle voi olla mahdollista, jos sille haetaan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa.

Maanalaisen säiliön kunnosta ei saada luotettavaa tietoa muuten kuin tarkastuksen yhteydessä. Pohjavesialueilla maanalaisten säiliöiden tarkastuksesta määrätään kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä 344/1983.

Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi määrätään tarkastettavaksi myös muut kemikaalisäiliöt kuin pohjavesialueilla sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt. Näin säiliöiden kunnan heikkeneminen voidaan havaita ajoissa ja estää vahinkojen syntyminen. Tarkastustiheys on käytännössä sama kuin pohjavesialueilla sijaitsevilla maanalaisilla öljysäiliöillä. Tarkastuksen suorittajalta vaaditaan tehtävän edellyttämää ammattitaitoa, koska tarkastus tehdään erityismittalaitteita käyttäen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisen riski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

Käytöstä poistettuja säiliöitä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa. Vanhoja käytöstä poistettuja öljy- ja kemikaalisäiliöitä putkistoinen pidetään jätteenä, johon sovelletaan jätelain säännöksiä. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa (6 § ja 7 §).

Poistamalla säiliöt maaperästä määräyksen mukaisesti estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä saattaa tapahtua pilaantumista, mikäli niitä ei ole tyhjennetty ja puhdistettu perusteellisesti. Toisaalta myös öljy sisältävän säiliön jatkokäsittely on vaikeaa.

Ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti puhdistettua ja hiekalla täytettyä säiliötä ei edellytetä poistettavaksi. On kuitenkin pyrittävä varmistamaan, että säiliöön ei ole jäänyt öljyä, joka voisi päästä vuotamaan maaperään.

Vanhat säiliöt voivat sijaita sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdoton poistaa esim. rikkomatta rakennuksen rakenteita tai aiheuttamatta sortumisvaaraa. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kirjallisesti ympäristönsuojeluviranomaiselta perustellusta syystä. Poikkeus käsi-

tellään noudattaen hallintomenettelystä annettuja säännöksiä, jolloin esimerkiksi naapureita on tarpeen mukaan kuultava. Päätökseen haetaan muutosta siten kuin ympäristönsuojelulaisissa säädetään muutoksenhausta ympäristönsuojeluviranomaisen päätökseen.

Vastuu maahan jätetystä säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto määräyksen mukaisesti.

LUKU 5 PÄÄSTÖT ILMAAN

15 § Savuhaittojen ehkäisy ja ilmanvaihdon poistokaasut

Savu- ja muiden kaasuhaittojen vähentämiseksi on annettu määräys, jolla pienpolton polttoaineet on rajoitettu kuivaan polttopuuhun ja kielletty vähähappisissa oloissa tapahtuva kitupoltto. Erityisesti tiheästi asutulla alueella runsaat savukaasut voivat kulkeutua asuinkiinteistöjen ilmanvaihdon kautta sisätiloihin ja aiheuttaa terveydensuojelulain 27 §:n mukaista terveyshaittaa.

Kotitalousjätteiden polttaminen pienkiinteistöjen lämmityslaitteissa ja uuneissa ei ole hyväksyttävää, koska niissä palamisolosuhteet eivät ole sellaisia, mitä hallitulta yhdyskuntajätteiden poltolta edellytetään. Jätteiden, esimerkiksi muovien, polttamisesta syntyvien savukaasujen mukana joutuu ympäristöön siinä määrin nokea ja hajua tai terveydelle haitallisia ja jopa myrkyllisiä yhdisteitä (muun muassa polyaromaattisia hiilivetyjä), että niistä saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista ja viihtyisyshaittoja.

Myös kaupungin jätehuoltomääräykset kieltävät jätteiden hävittämisen polttamalla.

Päästökorkeus vaikuttaa savukaasujen laimenemiseen ilmassa ja sitä kautta terveys- ja viihtyvyshaittoihin. Yritysten ja pysäköintirakennusten poistokaasuissa on vastaavia haitallisia yhdisteitä kuin savukaasuissakin.

16 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen

Yleinen määräys hiekkapuhallus- ja muun jätteen keräämisestä ja rakennuspeitteiden käyttämisestä on annettu, ettei vaikeasti kerättävä jäte aiheuta ympäristön viihtyvyyden alenemista tai muuta ympäristön pilaantumista.

Polyklooratut bifenyylit (PCB) ovat pysyvyydeltään ja kertyvyydeltään pahimpia ympäristömyrkkyjä, joten PCB:tä sisältävät materiaalit ja laitteet ovat vaarallista jätettä. Myös lyijy on vaaralliseksi jätteeksi luokiteltava myrkyllinen metalli. Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavat aineet on kerätty luetteloksi ympäristöministeriön asetuksen 1129/2001 liitteeseen. Samoin kemiallisessa maalinpoistossa käytettävät liuottimet ja työssä syntyvä liuottimia sisältävä maalinpoistojäte ovat yleensä vaarallisia jätteitä, jotka on kerättävä talteen ja toimitettava vaarallisen jätteen käsittelyyn.

Vaaralliset jätteet tulee aina pitää erillään muista jätteistä. Jätelain 15 §:ssä on kielletty erilaatuisten vaarallisten jätteiden sekoittaminen keskenään tai muihin jätteisiin tai aineisiin. PCB-jätteen käsittelystä määrätään myös valtioneuvoston päätöksessä 711/1998, 6–8 §.

Määräykset pölyn ja melun rajoittamisesta on annettu terveyshaittojen estämiseksi.

17 § Hiekoitushiekan poisto

Hiekoitushiekan poistoa koskevat määräykset on annettu pölyämisestä aiheutuvan ilmanlaadun heikkenemisen ja siitä johtuvien terveys- ja viihtyvyyshaittojen estämiseksi. (Ympäristönsuojelulaki, terveydensuojelulaki)

LUKU 6 MELUN JA TÄRINÄN TORJUNTA

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle tai hyvinvoinnille haitallista. Melulle altistuminen voi aiheuttaa suoria ja epäsuoria terveyshaittoja häiritsemällä esimerkiksi työntekoa tai nukkumista. Meluavaa toimintaa harjoittavan tulee huolehtia melusta aiheutuvien ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (aiheuttamisperiaate).

18 § Äänenvahvistimien käyttö ulkotiloissa

Äänentoistolaitteiden jatkuvasta käytöstä yöaikaan sekä päiväaikaan melulle herkkien häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheutuu erityistä häiriötä. Äänentoistolaitteita käytetään usein mainos- ja muissa vastaavissa tarkoituksissa, eikä niiden käyttäminen esimerkiksi ulkotarjoilualueella ole liikkeen toiminnan kannalta välttämätöntä. Siksi määräyksissä on rajoitettu ja osittain kielletty äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö tiettyinä kellonaikoina ja herkästi häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Ulkotarjoilualueiden naapuruston asukkaat kärsivät äänentoistolaitteiden päivittäisestä käyttämisestä tarjoilualueella varsinkin kesäisin. Äänentoistolaitteiden käyttö ajoittuu lisäksi usein ilta- ja yöaikaan. Määräyksellä on määritelty äänentoistolaitteista aiheutuva sallittu melutaso. Äänentoistolaitteiden suunnauksella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen.

19 § Meluilmoitukset

Määräyksellä on ympäristönsuojelulain 60 §:n 2 momentin mukaisesti vapautettu meluilmoituksen tekemisestä tilaisuudet, joiden aiheuttama melu ei pääsääntöisesti ole erityisen häiritsevää tai jotka järjestetään siten, että määräyksissä annetut edellytykset täyttyvät.

Sallittua melutasoa koskeva määräys on tarpeen musiikkimelusta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja viihtyvyyshaittojen ehkäisemiseksi. Erityisen tarpeellinen määräys on niiden paikkojen läheisyydessä, joissa järjestetään vuosittain useita ulkoilmakonsertteja tai tapahtumia.

Meluhaittaa vähennetään myös tiedottamalla asiasta etukäteen, jolloin melulle altistuvien on mahdollista varautua poikkeukselliseen tilanteeseen.

Mikäli edellytykset eivät täyty, tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen ilmoitus.

20 § Häiritsevää melua aiheuttavat koneet, laitteet ja rakennustyöt asuntojen ja muiden häiriintyvien kohteiden läheisyydessä

Muun muassa kiinteistöjen rakennus-, remontointi-, kunnossapito- ja huoltotyöt aiheuttavat asukkaille erityisen häiritsevää melua etenkin, jos työtä tehdään toistuvasti iltaisin ja öisin. Määräyksillä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin kunnossapidossa ja muissa töissä käytettävien koneiden ja laitteiden melua ei katsota erityisen häiritseväksi.

Poikkeuksena ovat välttämättömät työt, joita ei voida lykätä esimerkiksi liikenneturvallisuuden takia. Silloin tällöin yöaikaan tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asukkaille vastaavaa haittaa kuin toistuvasti yöaikaan tehtävä työ.

Määräyksessä on erikseen lueteltu töitä, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niistä ole tarkoituksenmukaista vaatia meluilmoituksen tekemistä, vaikka työt aiheuttavatkin erityisen häiritsevää melua. Usein ei voida etukäteen edes tietää milloin työtä joudutaan tekemään, joten ilmoituksen tekeminen etukäteen olisi käytännössä mahdotonta eikä vastaisi ympäristönsuojelulain 60 §:n tarkoitusta.

LUKU 7 MUUT MÄÄRÄYKSET

21 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 3 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein. Lähtökohtana on, että määräyksistä poiketaan vain harvoin yksittäistapauksissa. Näissä tapauksissa ympäristönsuojeluviranomainen arvioi asiantuntemuksellaan, onko kyseessä sellainen erityinen syy, jonka perusteella poikkeus voidaan myöntää.

22 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamuksista ja pakkokeinoista säädetään ympäristönsuojelulain 13 luvussa ja 15 luvun 116 §:ssä.

23 § Voimaantulo

Päätös ympäristönsuojelumääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annettun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta ja muutoksista.